

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Spaaneindsestraat 21 Esbeek

Rapportnummer 17-378

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Spaaneindsestraat 21 Esbeek

februari 2018

Rapportnummer: 17-0378

In opdracht van: Bergs Advies

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: K.S. Haan MSc

Auteur: K. S. Haan MSc

Kwaliteitscontrole: ir. N. Arts & ir. E.J.F. Claassen

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Zorgplicht	3
1.4	Leeswijzer	4
2	Plangebied	5
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	5
2.2	Voorgenomen plannen	9
3	Methode.....	10
4	Natuurwaarden	11
4.1	Beschermde gebieden.....	11
4.2	Beschermde soorten	14
4.2.1	Flora.....	14
4.2.2	Vlinders en libellen	14
4.2.3	Kevers en weekdieren	15
4.2.4	Vissen	15
4.2.5	Reptielen en amfibieën	16
4.2.6	Vogels.....	19
4.2.7	Zoogdieren.....	21
5	Conclusies	23
	Geraadpleegde bronnen	27

Bijlagen

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens om het voormalig agrarisch bouwvlak, op locatie Spaaneindsestraat 21 te Esbeek, om te vormen naar een camping. Ten behoeve van de planologische procedure is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

Vanaf 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet vervangt de drie voormalige wetten op het gebied van soort- en gebiedsbescherming; Boswet, Natuurbeschermingswet 1998 en Flora- en faunawet.

1.2 Doel

Het doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (wn) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

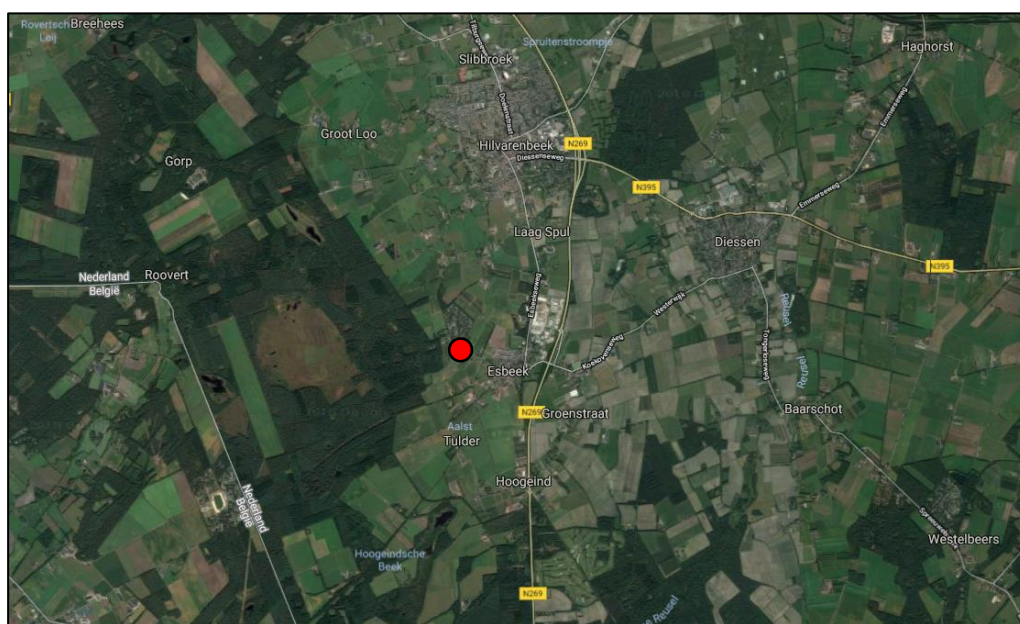
2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt ten noordwesten van het dorp Esbeek, aan de Spaaneindsestraat 21, gemeente Hilvarenbeek. Het plangebied wordt omsloten door weilanden en in het zuidoosten ligt een boomkwekerij. Achter deze kwekerij bevindt zich een afwateringssloot. Ten oosten van het plangebied ligt achter het weiland bosgebied horende bij de Roversche heide.

Het plangebied bestaat uit enkele gebouwen en grasland, wat samen voorheen dienst deed als boerderij. Er staan verspreid over het terrein enkele bomen en lage heggen en er zijn langs de randen van het plangebied bomen aangeplant. In het plangebied liggen verspreid hopen materialen, afkomstig uit de bebouwing of ter verbouwing van het middelste pand. In het plangebied zijn enkele greppels aanwezig die droog staan en in het noorden van het plangebied bevindt zich een kippenren.

De ligging van het plangebied in de bredere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het plangebied is weergegeven in figuur 2. Op pagina's 7 & 8 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1: Ligging plangebied (rode stip) in wijde omgeving (bron: Google Maps)

Figuur 2: Ligging plangebied (rood omlijnd) (bron: Bing Maps)

Foto 1: te slopen schuur

Foto 2: naastgelegen pand wordt momenteel gerenoveerd

Foto 3: locatie nieuw toiletgebouw

Foto 4: nest in te slopen schuur

Foto 5: te slopen schuur

Foto 6: locatie kampeergelegenheid (grasland binnen boomomheining)

Foto 7: te slopen schuur en materiaalopslag

Foto 8: nieuw gebouw op locatie al gesloopte schuur

Foto 9: dak te slopen schuur

Foto 10: onderdeel te slopen schuur

Foto 11: materiaal in te slopen schuur

Foto 12: nabijgelegen sloot (achter de boomkwekerij)

2.2 Voorgenomen plannen

Initiatiefnemer is voornemens het agrarisch bouwland aan de Spaaneindsestraat 21 te Esbeek om te vormen tot camping. Volgens de voorgenomen plannen wordt er een open schuur gesloopt en een toiletgebouw gerealiseerd, ten behoeve van een minicamping. Het meest zuidelijke gebouw dat als te slopen in figuur 3 op de kaart staat was reeds gesloopt en vervangen door een tijdelijke woonunit. De bestaande en aangelegde bomen blijven behouden.

Figuur 3: Voorgenomen plannen (bron: Bergs Advies)

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF), het dataloket van het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM), de websites Vlindernet.nl, Libellennet.nl, Waarneming.nl, verspreidingsatlas.nl, Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van hollen, uitwerpselen, prooi-resten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken.

De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Een eenmalig veldbezoek is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van een eenmalig veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 24 januari 2018 in de middag onder de volgende weersomstandigheden: bewolkt, droog, veel wind (5 bft) en circa 14 °C.

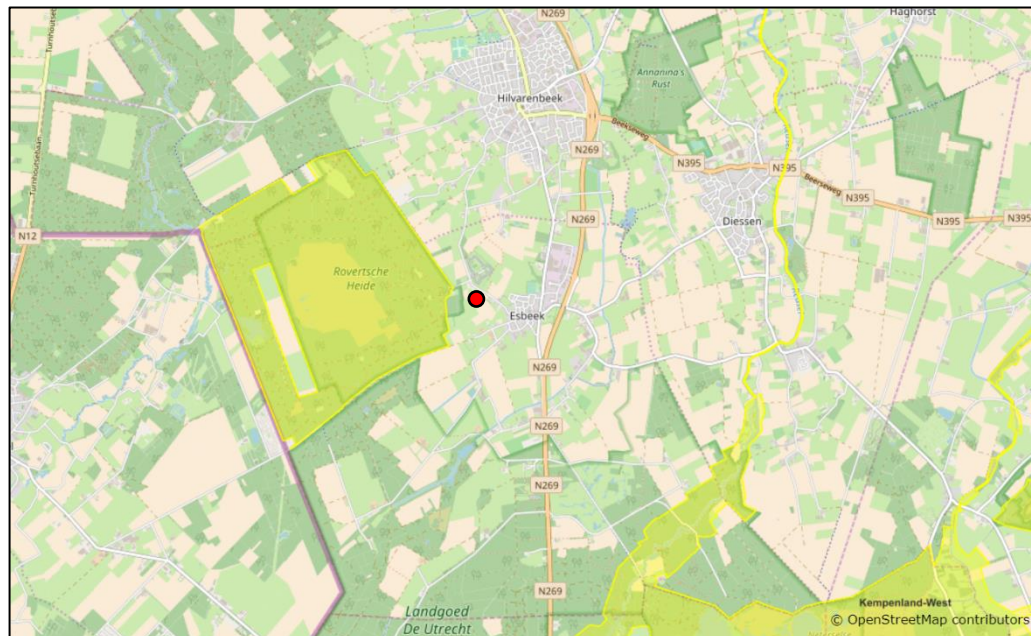
4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Landbouw, Milieu en Voedselkwaliteit (LMV) blijkt dat het meest dichtbij gelegen Natura 2000-gebied op ongeveer 300 meter afstand ten westen van het plangebied ligt, zie figuur 4. Dit betreft de Roversche Heide, onderdeel van het Natura 2000-gebied Kempenland-West.

Effectbeoordeling

Doordat het plangebied buiten het Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Gezien het tussenliggende akkerland en bos tot aan het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (minimaal 300 meter) en de kleinschalige aard van de werkzaamheden, is het uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden. Wanneer de camping in gebruik wordt genomen, zal er meer licht en geluid in het plangebied worden geproduceerd. Echter, vanwege de kleinschaligheid van de camping en het tussenliggende bos, is een negatief effect op het Natura 2000-gebied uit te sluiten. Ook tijdens de bouw en sloop in het plangebied zal tijdelijk meer geluid worden geproduceerd. Vanwege de kleinschaligheid van de bouw en het feit dat de sloop geen grote machines vereist, kan worden uitgesloten dat deze werkzaamheden een negatief effect hebben op het Natura 2000-gebied.

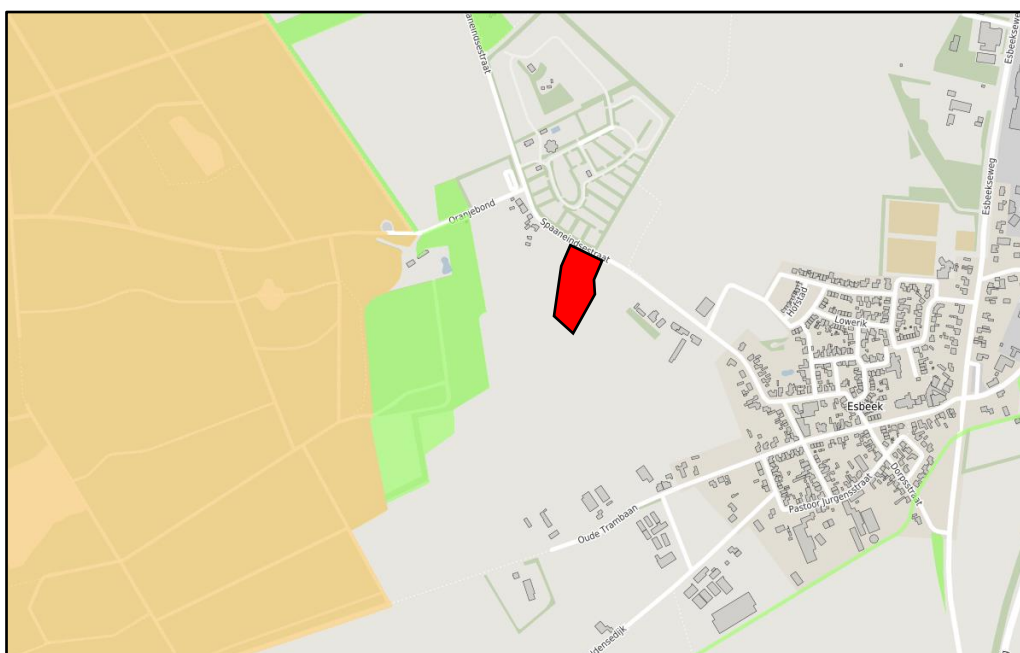
Figuur 4. Ligging plangebied (rode stip) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (gele vlakken) (bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>)

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

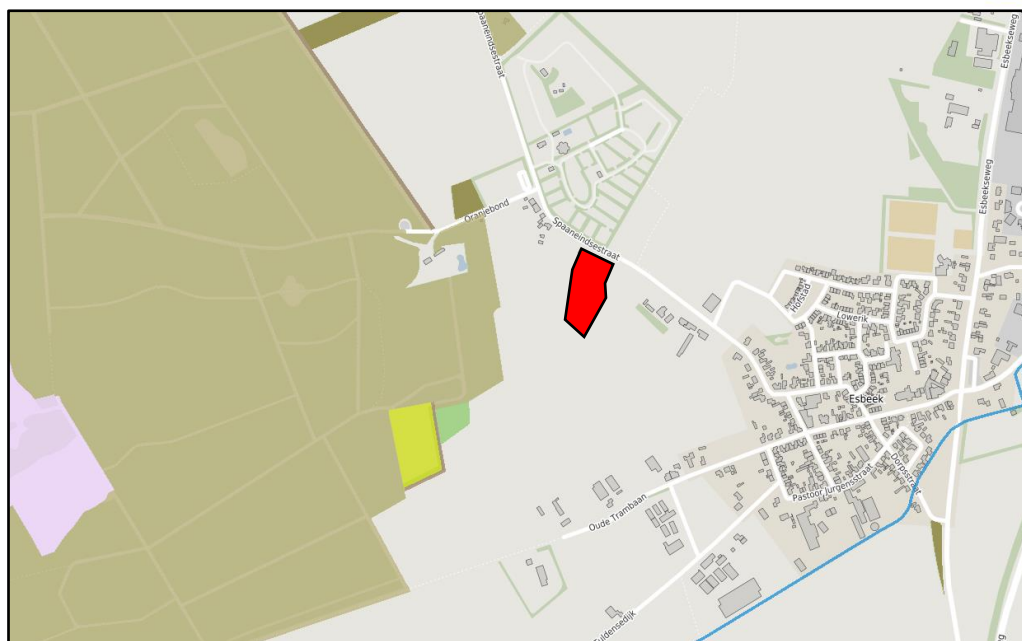
Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in provincie Noord-Brabant NNB genoemd) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Uit de natuurbeheerplankaart van de kaartbank op de website van de provincie Noord-Brabant, blijkt dat het plangebied op 100 meter afstand ligt van het provinciaal deel van het natuurnetwerk Brabant (NNB) en op 300 meter van het rijksdeel van het NNB. De ligging van het NNB ten opzichte van het plangebied is weergegeven in figuur 5.

Volgens de beheertypenkaart van de kaartbank op de website van de provincie Noord-Brabant, zijn de natuurbeheertypen Droog bos met productie (N16.03), Vochtig bos met productie (N16.04), Droge heide (N07.01), Kruiden- en faunarijk grasland (N12.02), Vochtig hooiland (N10.02), N03.01 en Beek en Bron (N03.01) in de wijde omgeving van het plangebied aanwezig, zie figuur 6.

Figuur 5. Ligging plangebied (rood vlak) ten opzichte van het aangrenzende NNB (provinciaal deel, groen vlak) (bron: <http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>)

Figuur 6. Ligging plangebied (rood vlak) ten opzichte van aanliggende NNB-natuurbeheertypen (lichtbruin = droog bos met productie; donkerbruin = vochtig bos met productie, paars = droge heide, geel = kruiden- en faunairijk grasland, groen=vochtig hooiland, blauw = beek en bron)

bron: <http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>

Effectbeoordeling

Het plangebied ligt nabij het NNB (provinciaal en rijksdeel). Doordat het plangebied buiten het NNB is gelegen, is geen sprake van oppervlakteverlies. Vanwege het tussenliggende akkerland en de kleinschaligheid van de werkzaamheden, is het redelijkerwijs uit te sluiten dat als gevolg van de voorgenomen plannen de natuurkwaliteit van het NNB zal verslechteren. Uiteindelijk zal het plangebied fungeren als kleine boerencamping. Wanneer hier gekampeerd wordt kan dit zorgen voor meer licht en geluid op de camping. Echter, vanwege de kleine schaal van de camping en de aangeplante bomen rond het kampeerterrein zullen de voorgenomen plannen niet leiden tot aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNB.

Conclusie

Gezien het tussenliggende akkerland en bos tot het meest dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied en de kleinschalige aard van de voorgenomen werkzaamheden, is het redelijkerwijs uit te sluiten dat als gevolg van de voorgenomen plannen negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden.

Het is redelijkerwijs uit te sluiten dat de voorgenomen plannen en het in gebruik nemen van de kampeerplekken leiden tot aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het aangrenzende NNB.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of mitigerende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Volgens de gegevens van de NDFF komt binnen een afstand van nul tot één kilometer van het plangebied drijvende waterweegbree (§3.2 wn) voor. Dreps (§3.3 wn) komt op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied voor volgens gegevens van de NDFF. Het plangebied bestaat uit grasland en bebouwing met enkele solitaire bomen en lage heggen. Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat binnen het plangebied geschikte biotopen ontbreken voor drijvende waterweegbree en dreps. Het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied is derhalve redelijkerwijs uit te sluiten.

Conclusie

In het plangebied ontbreken geschikte biotopen voor het voorkomen van beschermde plantensoorten. Het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied is derhalve redelijkerwijs uit te sluiten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Volgens de gegevens van de NDFF, Vlindernet.nl en Dagvlinders van Nederland (Bos et al., 2006) komt binnen een afstand van één kilometer van het plangebied de beschermde vlindersoort gentiaanblauwtje (§3.3 wn) voor. Op een afstand van vijf tot tien kilometer van het plangebied komen volgens bovenstaande bronnen de beschermde vlindersoorten grote vos en kleine ijsvogelvlinder (beide §3.3 wn) voor.

Bevindingen uit het veldbezoek tonen aan dat in het plangebied geen geschikte voortplantingsbiotopen aanwezig zijn en/of specifieke waardplanten ontbreken voor gentiaanblauwtje, kleine ijsvogelvlinder en grote vos. Het is zodoende redelijkerwijs uit te sluiten dat deze vlindersoorten voorkomen in het plangebied.

Volgens de gegevens van de NDFF komt op een afstand van nul tot één kilometer van het plangebied de beschermde libellensoort bosbeekjuffer (§3.3 wn) voor. Volgens gegevens uit de bovenstaande bronnen komt op een afstand van vijf tot tien kilometer de beschermde libellensoort beekrombout (§3.2 wn) voor.

De bosbeekjuffer en beekrombout zijn afhankelijk van de aanwezigheid van beken en vinden vanwege het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied dus geen geschikt biotoop. Het voorkomen van beschermde soorten libellen is derhalve uit te sluiten.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater vormt het plangebied geen geschikt biotoop voor beschermde libellensoorten, waarmee de aanwezigheid van beschermde libellensoorten kan worden uitgesloten.

4.2.3 *Kevers en weekdieren*

Volgens de gegevens van de NDFF en EIS Nederland komt op een afstand van 25 tot 50 kilometer van het plangebied de beschermde keversoort vliegend hert (§3.3 wn) voor.

Bevindingen uit het veldbezoek tonen aan dat in het plangebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor vliegend hert. Deze soort is afhankelijk van rottend eikenhout, aanwezig in zeer oude eiken of eikenhakhout, wat niet aanwezig is in het plangebied. De aanwezigheid van vliegend hert kan hiermee worden uitgesloten.

Voor de overige beschermde houtkevers; vermiljoenkever, heldenbok en juchtleerkever; zijn geen vanuit de NDFF en EIS Nederland geen huidige verspreidingsgegevens bekend. Deze soorten zijn afhankelijk van oude, holle of vrijstaande bomen of (natte) gebieden met veel dood hout. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van deze beschermde houtkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

De beschermde waterkevers brede geelrandwaterroofkever en gestreepte waterroofkever (beide §3.2 wn) zijn afhankelijk van grote wateren. Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied kan het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied worden uitgesloten.

De beschermde weekdieren platte schijfhoren en Bataafse stroommossel (beide §3.2 wn) zijn afhankelijk van oppervlaktewater met respectievelijk rijke begroeiing en stromend water. Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied kan het voorkomen van beschermde weekdieren in het plangebied worden uitgesloten.

Conclusie

In het plangebied ontbreken geschikte biotopen voor beschermde soorten kevers en weekdieren. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 *Vissen*

Volgens de gegevens van de NDFF komt op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde vissoort beekprik (§3.3 wn) voor. Volgens de gegevens van de NDFF komt op een afstand van vijf tot tien kilometer van het plangebied de beschermde vissoort kwabaal (§3.3 wn) voor. Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied kan het

voorkomen van deze en andere beschermde vissoorten in het plangebied worden uitgesloten.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater vormt het plangebied geen geschikt biotoop voor beschermde vissoorten, waarmee de aanwezigheid van beschermde vissoorten kan worden uitgesloten.

4.2.5 *Reptielen en amfibieën*

Uit de verspreidingskaart amfibieën van Nederland 2015 van de website van het netwerk ecologische monitoring, gegevens van RAVON, 'De amfibieën en reptielen van Nederland' (Creemers et al., 2009) en de NDFF blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied de volgende beschermde amfibieënsoorten voorkomen: kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker, Alpenwatersalamander, vinpootsalamander (alle §3.3 wn), poelkikker en heikikker (beide §3.2 wn). Op een afstand van één tot vijf kilometer komt volgens bovenstaande bronnen de beschermde amfibieënsoort kamsalamander (§3.2 wn) voor. Op een afstand van vijf tot tien kilometer komen volgens gegevens uit de bovenstaande bronnen de beschermde amfibieënsoorten boomkikker en rugstreeppad voor (beide §3.2 wn).

Het plangebied is vanwege de afwezigheid van oppervlaktewater niet geschikt als voortplantingsbiotoop voor amfibieën. Ten zuiden van het plangebied bevindt zich achter de boomkwekerij een afwateringssloot. 200 meter ten noordwesten van het plangebied bevindt zich in het bos oppervlaktewater in de vorm van een ven.

Het voortplantingswater van de kamsalamander wordt gevormd door vrij grote, geïsoleerde, stilstaande, half beschaduwde, iets voedselrijke wateren met een goed ontwikkelde water- en oevervegetatie (Creemers et al., 2009). Deze soort vindt mogelijk leefgebied in het ven in het zuidoosten van de Rovertsche heide, op 200 meter afstand in het plangebied. Vanwege de tussenliggende bossen en graslanden is het redelijkerwijs uit te sluiten dat kamsalamander het plangebied als overwinteringsgebied of landhabitat gebruikt.

Vinpootsalamander is in Nederland kritisch ten aanzien van het leefgebied. Daarnaast is de vinpootsalamander een cultuurmijdende soort en komt nauwelijks voor in agrarisch gebied en steden en dorpen (Creemers et al., 2009). Ook deze soort vindt mogelijk leefgebied in het ven op 200 meter afstand. Vanwege de tussenliggende bossen en graslanden is het redelijkerwijs uit te sluiten dat deze soort het plangebied als overwinteringsgebied of landhabitat gebruikt.

De rugstreeppad is afhankelijk van zandige terreinen met veel dynamiek. Vanwege het ontbreken van dit habitat en geschikt voortplantingswater in het plangebied kan de aanwezigheid van de rugstreeppad worden uitgesloten.

De boomkikker gebruikt struweel, bosranden en moerasgebieden als habitat. Vanwege het ontbreken van deze habitats in het plangebied, kan de aanwezigheid van boomkikker worden uitgesloten.

Poelkikker leeft vooral in vennen en hoogveenputten. Ook voor deze soort is het ven op 200 meter afstand mogelijk geschikt voortplantingswater. Echter, vanwege het feit dat poelkikkers tot 500 meter van het voortplantingswater kunnen worden aangetroffen wanneer zij op zoek zijn naar nieuw leefgebied, is het niet uit te sluiten dat poelkikker het plangebied gebruikt als land- en overwinteringshabitat (Kennisdokument Poelkikker, BIJ12).

Heikikker komt vooral voor in vochtige heidegebieden, vochtige schraalgraslanden, duinvalleien en bosranden. Ook voor deze soort is het ven op 200 meter afstand mogelijk geschikt voortplantingswater. Overwinterlocaties van heikikker bevinden zich meestal op minder dan 300 meter afstand van het voortplantingswater. Ook kunnen langere afstanden worden overbrugd, vooral wanneer wordt gezocht naar een nieuwe vestigingsplaats (Kennisdokument Heikikker, BIJ12). Hierdoor kan het niet worden uitgesloten dat het plangebied gebruikt wordt als land- en overwinteringshabitat.

Alpenwatersalamander komt vooral voor in de buurt van bos en houtwallen. Ook voor deze soort is het ven op 200 meter afstand mogelijk geschikt voortplantingswater. Vanwege de tussenliggende bossen en grasland is het voor deze soort uit te sluiten dat het plangebied als overwinteringsgebied of landhabitat gebruikt wordt.

Het plangebied is geschikt als leefgebied voor de algemeen voorkomende, minder kritische amfibieënsoorten bruine kikker, bastaardkikker, kleine watersalamander en gewone pad. Deze soorten kunnen het plangebied gebruiken als landhabitat en overwinteringsbiotoop.

Volgens de gegevens van RAVON, de NDFF en Waarneming.nl komt op een afstand van nul tot één kilometer van het plangebied de beschermde reptielensoort levendbarende hagedis (§3.3 wn) voor. Volgens bovenstaande bronnen komt op een afstand van één tot vijf kilometer de beschermde reptielensoort hazelworm (§3.3 wn) voor. Volgens gegevens uit de bovenstaande bronnen komen op een afstand van vijf tot tien kilometer de beschermde reptielensoorten gladde slang en muurhagedis (beide §3.2 wn) voor.

Levendbarende hagedis en hazelworm komen voor op structuurrijke plekken in bossen, heide terreinen, schraal grasland en houtwallen. Het plangebied en de directe omgeving bestaan niet uit geschikt habitat. Het is daarmee uit te sluiten dat levendbarende hagedis en hazelworm in het plangebied voorkomen.

De gladde slang gebruikt terreinen als heide, hoogveen en stuwwallen als leefgebied. Het plangebied bestaat vrijwel geheel uit grasland en bebouwing

en is daarmee ongeschikt als leefgebied voor gladde slang. Dit in ogenschouw genomen kan de aanwezigheid van gladde slang in het plangebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

Muurhagedis is sterk gebonden aan de muren die als leefgebied dienen. De afstand van meer dan vijf kilometer is voor muurhagedis te groot om te overbruggen. De aanwezigheid van muurhagedis in het plangebied kan hiermee worden uitgesloten.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt om te dienen als landhabitat en overwinteringshabitat voor de algemene amfibieënsoorten bastaardkikker, kleine watersalamander, gewone pad en bruine kikker. De materialen op de grond in de te slopen schuur bieden mogelijkheden als overwinteringsplaats. Tijdens de sloop van de schuur in de winterperiode kunnen individuen worden verstoord en kunnen individuen worden gedood. Na herinrichting is het plangebied nog steeds geschikt als land- en overwinteringshabitat voor amfibieën.

Ook heikikker en poelkikker kunnen het plangebied, voornamelijk wanneer ze op zoek zijn naar nieuw voortplantingswater, gebruiken als land- en overwinteringshabitat. Ook het materiaal op de grond in de te slopen schuur biedt hier mogelijkheden als overwinteringsplaats. Tijdens de sloop van de schuur in de winterperiode kunnen deze amfibieën worden verstoord en kunnen individuen worden gedood. Na herinrichting is het plangebied nog steeds geschikt als land- en overwinteringshabitat voor deze amfibieën.

Mitigerende maatregelen

Voor de amfibiesoorten bastaardkikker, kleine watersalamander, gewone pad en bruine kikker geldt in provincie Noord-Brabant in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet nodig voor deze soorten mitigerende maatregelen te nemen.

Voor heikikker en poelkikker geldt deze vrijstelling niet. Om uit te sluiten dat individuen worden gedood tijdens de werkzaamheden, is het noodzakelijk om de werkzaamheden uit te voeren buiten de periode dat deze amfibieën hun overwinteringshabitat gebruiken. Voor heikikker geldt een overwinteringsperiode van oktober tot eind februari en voor poelkikker geldt een overwinteringsperiode van half oktober tot en met half april (Kennisdocument Heikikker, BIJ12 & Kennisdocument Poelkikker, BIJ12).

Conclusie

De amfibiesoorten bastaardkikker, kleine watersalamander, gewone pad en bruine kikker (§3.3 wn) gebruiken het plangebied mogelijk als leefgebied en overwinteringshabitat. Voor deze amfibiesoorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet nodig voor deze soorten mitigerende maatregelen te nemen.

Ook heikikker en poelkikker kunnen het plangebied, voornamelijk wanneer ze op zoek zijn naar nieuw voortplantingswater, gebruiken als land- en overwinteringshabitat. Ook het materiaal op de grond in de te slopen schuur biedt mogelijkheden als overwinteringsplaats. Om uit te sluiten dat individuen worden gedood tijdens de werkzaamheden, is het noodzakelijk om de werkzaamheden uit te voeren buiten de periode dat deze amfibieën hun overwinteringshabitat gebruiken. Voor heikikker geldt een overwinteringsperiode van oktober tot eind februari en voor poelkikker geldt een overwinteringsperiode van half oktober tot en met half april (Kennisdocument Heikikker, BIJ12 & Kennisdocument Poelkikker, BIJ12)

4.2.6 Vogels

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor diverse vogelsoorten. Tijdens het veldbezoek zijn in de te slopen schuur twee kleine nesten waargenomen. In de bomen in het plangebied zijn geen horsten van roofvogels aangetroffen.

Tijdens het veldbezoek zijn geen huismussen gehoord. Wel zijn er in 2017 waarnemingen van huismussen gedaan binnen 100 meter van het plangebied. Huismussen hebben jaarrond beschermde nesten en kunnen de gebouwen in het plangebied gebruiken als nestplek. In de te slopen schuur zijn geen nesten van huismus of sporen die wijzen op de aanwezigheid van huismusnesten gezien. De te slopen schuur biedt ruimtes achter het stro van de dakbedekking en aanwezige nesten van andere vogelsoorten die geschikt zijn als nest- of winterverblijfplaats voor huismus. Daarnaast moet er in het leefgebied van de huismus, binnen 100-200 meter van de nestlocatie, jaarrond voedselvoorziening, stofbaden en dekking in de vorm van altijd groenblijvende planten, stekelige struiken, hagen of begroeide gevels aanwezig zijn (Kennisdocument Huismus, BIJ12). De kippenren in het plangebied en de bomen en struiken in en rondom het plangebied bieden hier jaarrond voedselvoorziening voor de huismus. Ook zijn er in en rondom het plangebied voldoende mogelijkheden voor dekking en stofbaden aanwezig.

Binnen de gemeente Hilvarenbeek zijn de afgelopen jaren waarnemingen gedaan van steenuil en kerkuil. Deze soorten hebben jaarrond beschermde nesten en kunnen (half) open schuren zoals de te slopen schuur gebruiken als rust- en verblijfplaats. Tijdens het veldbezoek zijn geen uilen of sporen van uilen (in de te slopen schuur) waargenomen. De aanwezigheid van rust- of verblijfplaatsen van uilen in de te slopen schuur kan hiermee worden uitgesloten. Het plangebied dient mogelijk als foerageergebied voor uilen.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten. Negatieve effecten op foerageergebied van vogels zijn uit te sluiten; in het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied is en blijft voldoende geschikt alternatief foerageer- en broedgebied aanwezig.

Daarnaast blijft na de werkzaamheden in het plangebied foerageer- en broedgebied aanwezig.

Voor vogels geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, het verwijderen van bomen en struiken niet kan plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Gedurende het broeden zijn de nesten van vogels en de functionele leefomgeving strikt beschermd.

De te slopen schuur biedt mogelijkheden voor nestplaatsen van huismussen. Nesten van huismus zijn jaarrond beschermd. Indien nesten van huismus aanwezig zijn, zou sloop van de schuur tot vernietiging hiervan en daarmee overtreding van de Wet natuurbescherming leiden. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van huismussen dient te worden uitgevoerd om te bepalen of daadwerkelijk nesten aanwezig zijn. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd in de periode april tot en met half mei. Indien uit het nader onderzoek blijkt dat nesten van huismus aanwezig zijn, dan is het aanvragen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor huismussen. Vanwege de kleinschaligheid van de voorgenomen plannen blijft het plangebied geschikt als foerageergebied voor huismussen. Het is zodoende uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg hebben op het foerageergebied van huismussen.

Het plangebied vormt mogelijk foerageergebied voor uilen. Gezien de kleinschaligheid van de voorgenomen plannen, zal dit geen negatief effect hebben op het foerageergebied van uilen.

Mitigerende maatregelen

Door bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen wordt voorkomen dat negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor vogels. De voorgenomen plannen zullen geen negatieve effecten hebben ten aanzien van foerageer- en/of broedgebied. Indien vogels aan het broeden zijn, kan het verwijderen van bomen en struiken niet plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Door bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen wordt voorkomen dat negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

De te slopen schuur biedt mogelijkheden voor nestplaatsen van huismussen. Nesten van huismus zijn jaarrond beschermd. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van huismussen dient te worden uitgevoerd om te bepalen of

daadwerkelijk nesten aanwezig zijn. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd in de periode april tot en met half mei.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor huismussen. Vanwege de kleinschaligheid van de voorgenomen plannen blijft het plangebied geschikt als foerageergebied voor huismussen. Het is zodoende uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg hebben op het foerageergebied van huismussen.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens et al.1997) en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, watervleermuis, franjestaart, ingekorven vleermuis en baardvleermuis (alle §3.2 wn) voorkomen in de bredere omgeving van het plangebied.

Uit het veldbezoek blijkt dat het plangebied geschikt is als foerageergebied voor vleermuizen. De te slopen schuur biedt vanwege de openheid van de schuur en het golfplaten dak te weinig mogelijkheden en te veel klimatologische beperkingen om als kraam-, paar- of winterverblijf te kunnen dienen. De schuur heeft derhalve geen belang voor de lokale populaties van de te verwachten soorten vleermuizen. De gebouwen in de directe omgeving van de locatie bieden daarnaast voldoende, meer geschikte alternatieve mogelijkheden voor verblijfplaatsen voor vleermuizen. De sloop van de schuur heeft geen negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van de te verwachten vleermuissoorten. In de bomen in het plangebied zijn geen holtes aanwezig die kunnen dienen als vleermuisverblijfplaats.

Overige zoogdieren

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat binnen een straal van één kilometer van het plangebied boommarter, bunzing, eekhoorn, egel, haas, konijn, ree, vos (alle §3.3 wn) voorkomen. Op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied komen volgens de NDFF bever, (§3.2 wn) hermelijn, steenmarter, wezel, wild zwijn en algemene muizensoorten (alle §3.3 wn) voor.

Het plangebied kan deel uitmaken van het (grotere) leefgebied van bunzing, eekhoorn, steenmarter, hermelijn, egel, haas, wezel, konijn, vos, ree en algemene muizensoorten.

Vanwege het ontbreken van stromend water kan de aanwezigheid van bever, in het plangebied worden uitgesloten. Vanwege de afwezigheid van bos in het plangebied kan de aanwezigheid van boommarter worden uitgesloten.

Vanwege de afwezigheid van bos en akkers in het plangebied kan de aanwezigheid van wild zwijn worden uitgesloten.

Van eekhoorn, steenmarter, bunzing, das, hermelijn, konijn en vos zijn geen nesten of holen waargenomen in het plangebied. Het is derhalve uit te sluiten dat vaste verblijfplaatsen van deze dieren in het plangebied aanwezig zijn.

Voor wezel en algemene muizensoorten kan niet worden uitgesloten dat het plangebied mogelijkheden biedt voor verblijfplaatsen. Vanwege het ontbreken van voldoende dekking en begroeiing rondom de te slopen schuur, is het redelijkerwijs uit te sluiten dat de wezel de schuur gebruikt als rust- en voortplantingsplaats. De zuidkant van het plangebied biedt wel mogelijkheden voor verblijfplaatsen van wezel, maar deze worden vanwege het kleinschalige karakter van de werkzaamheden niet aangetast.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Wanneer het plangebied dienst gaat doen als minicamping zal dit een toename van licht veroorzaken in het plangebied. Het toiletgebouw en de aanwezige kampeerplekken zullen vanwege de kleinschaligheid van de lichtvervuiling geen negatief effect hebben op de functie van het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen. Het plangebied blijft geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en ook in de directe omgeving blijft voldoende alternatief, even geschikt, foerageergebied behouden.

Van eekhoorn, steenmarter, bunzing, das, hermelijn, konijn en vos zijn geen nesten of hollen waargenomen in het plangebied. Het plangebied kan leefgebied vormen van van bunzing, das, eekhoorn, steenmarter, hermelijn, egel, haas, wezel, konijn, vos, ree en algemene muizensoorten. Voor deze soorten blijft voldoende geschikt leefgebied aanwezig in het plangebied en in de omgeving. Derhalve is uit te sluiten dat negatieve effecten optreden op het leefgebied van deze soorten.

Het is niet uit te sluiten dat algemene muizensoorten vaste verblijfplaatsen hebben in het plangebied. Met name het materiaal in de te slopen schuur biedt mogelijk verblijfplaatsen voor algemene muizensoorten. Met de voorgenomen werkzaamheden kunnen deze verblijfplaatsen worden verstoord of vernietigd.

Mitigerende maatregelen

Voor algemene muizensoorten geldt ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Noord-Brabant een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen. Het nemen van mitigerende maatregelen is derhalve niet nodig.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Negatieve effecten op het foerageergebied zijn uit te sluiten. De te slopen schuur biedt vanwege het open karakter geen gelegenheid voor verblijfplaatsen voor vleermuizen. Een negatief effect van de voorgenomen plannen op vleermuizen kan hiermee worden uitgesloten.

Van eekhoorn, steenmarter, bunzing, das, hermelijn, konijn en vos zijn geen nesten of hollen waargenomen in het plangebied. Het is derhalve uit te sluiten dat vaste verblijfplaatsen van deze dieren in het plangebied aanwezig zijn. Het plangebied kan leefgebied vormen van bunzing, das, eekhoorn, steenmarter, hermelijn, egel, haas, wezel, konijn, vos, ree en algemene

muizensoorten (alle §3.3 wn). Voor deze soorten blijft voldoende geschikt leefgebied aanwezig in de omgeving. Derhalve is redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten optreden op het leefgebied van deze soorten.

Het is niet uit te sluiten dat algemene muizensoorten en wezel vaste verblijfplaatsen hebben in het plangebied. Voor algemene muizensoorten geldt ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Noord-Brabant een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen. Het nemen van mitigerende maatregelen is derhalve niet nodig.

De wezel gebruikt de te slopen schuur niet als rust- en voortplantingsplaats, vanwege het ontbreken van voldoende dekking en begroeiing rondom.

Hiermee kan een negatief effect van de voorgenomen plannen op de wezel worden uitgesloten.

5 Conclusies

Beschermde gebieden

Gezien de tussenliggende akkerland en bos tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied en de kleinschalige aard van de voorgenomen werkzaamheden is het redelijkerwijs uit te sluiten dat als gevolg van de voorgenomen plannen negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden.

Het is redelijkerwijs uit te sluiten dat de voorgenomen plannen en het in gebruik nemen van de kampeerplekken een verslechtering van de natuurkwaliteit van het aangrenzende NNB tot gevolg zullen hebben.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die beschermd zijn onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Een samenvatting van de conclusies is weergegeven in tabel 1 op pagina 25.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten. In het plangebied en in de directe omgeving blijft voldoende geschikt alternatief foerageer- en broedgebied aanwezig. Derhalve hebben de voorgenomen plannen geen negatieve effecten tot gevolg ten aanzien van het foerageer- en broedgebied van algemene vogelsoorten.

Als het verwijderen van bomen en struiken buiten het broedseizoen plaatsvindt, wordt voorkomen dat negatieve effecten optreden ten aanzien van broedende algemeen voorkomende vogelsoorten. In de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode voor het broedseizoen gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

De te slopen schuur biedt wel mogelijkheden voor nestplaatsen van huismussen. Nesten van huismus zijn jaarrond beschermd. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van huismussen dient te worden uitgevoerd om te bepalen of daadwerkelijk nesten aanwezig zijn. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd in de periode april tot en met half mei.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor huismussen. Vanwege de kleinschaligheid van de voorgenomen plannen blijft het plangebied geschikt als foerageergebied voor huismussen. Het is zodoende uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg hebben op het foerageergebied van huismussen.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Negatieve effecten op het foerageergebied zijn uit te sluiten. Het plangebied blijft geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en ook in de directe omgeving blijft voldoende geschikt foerageergebied behouden.

Mogelijk gebruiken heikikker en poelkikker het plangebied, voornamelijk wanneer ze op zoek zijn naar nieuw voortplantingswater, als land- en overwinteringshabitat. Het materiaal op de grond in de te slopen schuur biedt hier mogelijkheden als overwinteringsplaats. Om uit te sluiten dat individuen worden verwond of gedood tijdens de werkzaamheden, is het noodzakelijk om de werkzaamheden uit te voeren buiten de periode dat deze amfibieën hun overwinteringshabitat gebruiken. Voor heikikker geldt een overwinteringsperiode van oktober tot eind februari en voor poelkikker geldt een overwinteringsperiode van oktober tot en met half april (Kennisdocument Heikikker, BIJ12 & Kennisdocument Poelkikker, BIJ12).

Soorten van paragraaf 3.3. van de Wet natuurbescherming

Van eekhoorn, steenmarter, bunzing, das, hermelijn, konijn en vos zijn geen nesten of holen waargenomen in het plangebied. Het is derhalve uit te sluiten dat vaste verblijfplaatsen van deze dieren in het plangebied aanwezig zijn. Het plangebied kan leefgebied vormen van bunzing, das, eekhoorn, steenmarter, hermelijn, egel, haas, wezel, konijn, vos, ree en algemene muizensoorten (alle §3.3 wn). Voor deze soorten blijft voldoende geschikt leefgebied aanwezig in de omgeving. Derhalve is redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten optreden op het leefgebied van deze soorten.

Het is niet uit te sluiten dat algemene muizensoorten en wezel vaste verblijfplaatsen hebben in het plangebied. Voor algemene muizensoorten geldt ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Noord-Brabant een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen. Het nemen van mitigerende maatregelen is derhalve niet nodig. De wezel gebruikt de te slopen schuur, vanwege het ontbreken van voldoende dekking en begroeiing rondom, niet als rust- en voortplantingsplaats. Vanwege de kleinschaligheid van de voorgenomen plannen kan negatief effect op mogelijke rust- en voortplantingsplaatsen van wezel in andere delen van het plangebied worden uitgesloten.

De amfibiesoorten kleine watersalamander, gewone pad, bastaardkikker en bruine kikker (§3.3 wn) gebruiken het plangebied mogelijk als leefgebied en overwinteringshabitat. Voor deze amfibiesoorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet nodig voor deze soorten mitigerende maatregelen te nemen.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Algemene amfibiesoorten	§3.3 wn	Landhabitat en winterhabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Heikikker	§3.2 wn	Landhabitat en winterhabitat	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Materiaal in te slopen schuur niet verplaatsen tussen oktober en eind februari
Poelkikker	§3.2 wn	Landhabitat en winterhabitat	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Materiaal in te slopen schuur niet verplaatsen tussen half oktober en half april
Vogels	§3.1 wn (nest niet jaarrond beschermd)	Foerageer- en broedgebied	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Verwijderen en/of snoeien van begroeiing buiten het broedseizoen
Huismus	§3.1 wn (nest jaarrond beschermd)	Nestplaats	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek april t/m half mei
Huismus	§3.1 wn (nest jaarrond beschermd)	Foerageer- en broedgebied	Nee	-	-
Vleermuizen	§3.2 wn	Foerageergebied	Nee	-	-
Grondgebonden zoogdieren	§3.3 wn	Leefgebied	Nee	-	-
Algemene muizensoorten	§3.3 wn	Leefgebied en verblijfplaatsen	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Wezel	§3.3 wn	Leefgebied en verblijfplaatsen	Nee	-	-

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Kennisdocument Heikikker. Versie 1.0 Juli 2017. BIJ12
- + Kennisdocument Huismus. Versie 1.0 Juli 2017. BIJ12
- + Kennisdocument Poelkikker. Versie 1.0 Juli 2017. BIJ12
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken, Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt, versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx, 3-7-2017
- + NNN, <http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>, 3-7-2017
- + <http://www.netwerkecologischemonitoring.nl/dataloket>
- + Verordening natuurbescherming Noord-Brabant, http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Historie/Noord-Brabant/600901/CVDR600901_1.html, 03-07-2017
- + Beschermde soorten NDFF: © NDFF - quickscanhulp.nl 03-07-2017 12:08:51
- + Ecologie Heldenbok, Ministerie van Economische Zaken, <http://minez.nederlandsesoorten.nl/content/heldenbok-cerambyx-cerdo>, 23-8-2017
- + Ecologie Juchtleerkever, Ministerie van Economische Zaken, <http://minez.nederlandsesoorten.nl/content/juchtleerkever-osmoderma-eremita>, 23-8-2017
- + www.compendiumvoordeleefomgeving.nl
- + www.eis-nederland.nl
- + www.libellenet.nl
- + www.soortenbank.nl
- + www.telmee.nl
- + www.vlindernet.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn, §3.1;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt, §3.2;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven, §3.3.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wn)	Categorie 2 (§ 3.2 Wn)	Categorie 3 (§ 3.3 Wn)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden

zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechtings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolprocedure uit het uitvoeren van een verslechtings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechtings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechting of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.